

Negentiende zon A 1Kon 19,9a.11-13a Rom 9,1-5 Mat 14,22-33

Vorige zondag besteeg Jezus met drie van zijn leerlingen de berg van de Transfiguratie. Vandaag bestijgt Hij opnieuw een berg om er alleen te bidden in de stilte van de nacht. En ook Elia bestijgt de berg Horeb om er God te ontmoeten. Zo zien we dat in de Bijbel het beklimmen van een berg een spirituele betekenis heeft, in de zin dat men in het gebergte gemakkelijker kan bidden en God ontmoeten. ‘Zich terugtrekken in het gebergte’ was trouwens in de begintijd van het monachisme een uitdrukking om te zeggen dat men monnik werd.

In contrast met de berg wordt het meer, met daarop het bootje van de leerlingen, voorgesteld als een Godvergeten plek. De wind en de golven hebben er vrij spel en de leerlingen hebben schrik. Ook op de berg Horeb gierde een storm, met aardbevingen en vuur, maar Elia heeft geen angst. Hij vertrouwt op het woord van de Heer die hem gevraagd had zich naar daar te begeven en er post te vatten omdat Hij er zal voorbijgaan. Elia ontmoet de Heer, echter niet in het stormgeweld, maar in de stilte van een zachte bries.

De leerlingen zijn echter in de greep van angst. Ook als Jezus over het water naar hen toekomt, menen ze een spook te zien en ze schreeuwen het uit. Wie door angst is bezeten ziet overal spoken, ook al is het de goedheid zelf die naar hem toekomt. Angst vervormt de realiteit naar het negatieve. Als dan Petrus, na door Jezus te zijn gerustgesteld, toch genoeg moed bijeengaart om over het water naar Jezus toe te lopen, krijgt de angst hem toch weer te pakken als hij merkt hoe krachtig de wind is. En hij begint te zinken. Zijn moed was overmoed, omdat zijn vertrouwen te klein is. Op dat moment trekt Jezus hem bij de hand uit het water, met een vermanend woord: *“Mens van klein geloof, waarom heb je getwijfeld?”*. Teruggekeerd in de boot ging de wind liggen. Op dat moment komen de leerlingen tot inzicht in de ware identiteit van Jezus en ze werpen zich voor Jezus’ voeten neer met de belijdenis: *“Waarlijk, Gij zijt de Zoon van God”*.

Een leven zonder stormen en beproevingen is geen menselijk leven. Op een onverwacht moment kan het lot ons danig treffen. De bodem wordt plots onder onze voeten weggeslagen door omstandigheden die we niet voorzagen. Alles wat stevig leek wordt wankel. Rotsvaste overtuigingen worden in twijfel getrokken. En waar is God op dat moment? We hebben stellig de indruk dat we in de steek zijn gelaten, dat God zijn gelaat voor ons verbergt, dat Hij afwezig is. We komen in de verleiding te denken dat God dood is.

Maar mensen kunnen God nu eenmaal niet in het gezicht zien, daar is de bijbelse traditie het over eens. Elia ziet God als Hij hem voorbij is gegaan, dit wil zeggen op zijn rug. We ontmoeten God na de storm, na het ontij, na de beproeving. En op dat moment ontdekken we dat Hij al die tijd met ons was en ons zelfs droeg over de afgrond. God wordt niet ervaren in het geweld, in de angst, in de storm maar in de stilte van een zacht gefluister. Dat is een geheim dat alleen de contemplatieven doorgronden. Pas als de golven van de emoties en de winden van de passies zijn gaan liggen, ervaren zij God in de

vrede, in de rust en in de harmonie. Vandaar dat contemplatieven en monniken een rustig en ordelijk leven betrachten, geregeld door vaste gebruiken en ritmen. Niet dat die rustige regelmaat zelf God is – ook dat kan een valkuil zijn – maar het schept wel de condities waarin mensen God kunnen ervaren en één worden met Hem.

Een voorbeeld van iemand die plots in de storm terechtkomt, is de man Job. Het boek Job is een wijsheidsboek. Daarin komt de vraag van het lijden van een onschuldige op zeer pertinente wijze ter sprake. Job is een vroom en godsdienstig man, iemand die onberispelijk en rechtschapen leeft en zich verhoudt van alle kwaad. God heeft hem gezegend met welstand en voorspoed, en met een grote familie die in de beste verstandhouding met elkaar leeft. En plots loopt het mis. Het ene verlies stapelt zich op het andere. Job houdt niets meer over, ook zijn gezondheid is geruïneerd. Gezeten in as en vuil krabt hij zijn zweren met een potscherf. Het enige dat hem rest is een kijvende vrouw die hem de mantel uitveegt: *“Blijf je nu nog de brave uithangen? Vervloek God en sterf!”*. Ja, het bootje van Job is in het oog van de storm terechtgekomen! Maar zijn vertrouwen in God blijft ongeschokt: *“Het goede nemen we wel van God aan, waarom dan ook het kwade niet?”* Er komen vrienden op bezoek om Job te troosten, maar alles wat ze zeggen is dat Job het aan zichzelf verdiend heeft zo gestraft te worden. Er ligt vast en zeker een verborgen zonde aan ten grondslag. En daarmee wordt Job nog dieper de draaikolk ingetrokken. Hij probeert de beschuldigingen te weerleggen, maar aan het eind moet hij toegeven dat hij helemaal niets van God en diens bestel afweet. Hij kende God alleen van horen zeggen. Hij herroept alles, van alles heeft hij spijt, gezeten in stof en as.

En in die ervaring van diepste duisternis grijpt God in. Job heeft zijn les geleerd en ziet nu, zoals de leerlingen in het bootje, wie God is. Hij wordt in ere hersteld, terwijl de vrienden van Job ervan langs krijgen. Het happy end van het boek Job is misschien iets te naïef naar onze smaak. Maar we moeten het boek Job lezen als een voorafbeelding van het leven van Jezus zelf, die door lijden en dood heen opstaat in de verrijzenis. Dit verrijzenisperspectief is ook aanwezig in het verhaal van de storm op het meer. Als mensen van de verrijzenis mag de hoop ons nooit verlaten en mogen we de Redder begroeten over de grenzen heen van dood en duisternis.

Br. Guericc abdi Prébenoît